

Taakgericht gedrag: aansluitende behoeften en aanpak

Fase 1: Pre-regulatie

De leerling reageert tijdens een taak direct op prikkels en is niet in staat om op zijn plek te blijven zitten. Hij lijkt niet gemotiveerd om een taak te volbrengen en kan dit alleen wanneer de leerkracht hier continu bij ondersteunt.

Doel:

De leerling kan zich na tussenkomst van de leerkracht weer op zijn taak richten. Hij kan enige tijd op zijn plek blijven zitten en in nabijheid en sturing van de leerkracht met zijn taak bezig zijn.

Behoeften

- Hulp bij het sturen van aandacht.
- Beperking van afleidende prikkels (visueel, auditief, tactiel).
- Veel afwisseling tussen stil zitten en bewegen.
- Hulp bij het uitvoeren van taken.
- Hulp bij het aanleren van regels.
- Herhaling van regels.

Aanpak

- Gedrag tijdens het werken of spelen bijsturen door directe, specifieke feedback te geven: z.s.m. volgend op het gedrag en specifiek benoemen om welk gedrag het gaat.
- Laat zien wat bedoeld wordt door het voor te doen.
- Een werkplek zonder afleidende prikkels (bijv. apart of afgeschermd, werkmansoren, geen onnodige zaken op tafel).
- Eén (overzichtelijke) taak tegelijk bieden.
- Geen afleidende prikkels in taken (bijv. niet relevante illustraties of opdrachten verwijderen).
- Gelegenheid bieden tot bewegen tussendoor (bijv. door iets te laten pakken of uitdelen). Of wissel momenten van stilzitten af met een bewegingsspelletje.
- Bepalen of sommige taken staand aan tafel, op een wiebelkussen of skippybal kunnen worden uitgevoerd.
- Aanbieden SI-middelen ten behoeve van de Sensorische Integratie. Bijvoorbeeld een verzwaringsvestje, pols- of enkelgewichten, een kauwtouwtje of whisperfoon. De aangeboden middelen dienen aan te sluiten bij de integratieproblemen van de desbetreffende leerling. Laat de leerling zelf aangeven welk materiaal hij/zij prettig vindt.
- Extra/verlengde/herhaalde instructie.
- Een overzichtelijk aantal (maximaal 5) concreet geformuleerde regels, visueel ondersteund.
- Laat zien welk gedrag gewenst is, door het voor te doen (modeling).
- Gewenst gedrag bekrachtigen. Beloning (of straf) in het vooruitzicht stellen, bijv. d.m.v. een beloningssysteem.

Fase 2: Externe regulatie

De leerling heeft tussenkomst van de leerkracht nodig om zich weer op zijn taak richten. Hij kan enige tijd op zijn plek blijven zitten, maar heeft daarbij wel de nabijheid en sturing van de leerkracht nodig om met zijn taak bezig te blijven.

Doel:

Na instructie kan een leerling zijn taak volbrengen, met af en toe bijsturing van de leerkracht. De leerling is nog tijdelijk afgeleid door interne en externe prikkels, maar kan wel zijn reactie uitstellen of zijn aandacht terug op zijn taak richten. Hij houdt het vol om gedurende een hele taak op zijn plek te blijven zitten. De leerling kan een taak zelfstandig doen met beloning in het vooruitzicht.

Behoeften

Aanpak

• Hulp bij het sturen van aandacht. • Beperking van afleidende prikkels (visueel, auditief, tactiel). • Hulp bij het zelf leren herkennen afleidende prikkels. • Afwisseling tussen op de plek zitten en bewegen. • Begeleiding bij het uitvoeren van taken. • Herinnering aan de regels. • Begeleiding bij het stellen van hulpvragen.	• Gedrag tijdens het werken of spelen bijsturen door directe, specifieke feedback te geven: z.s.m. volgend op het gedrag en specifiek benoemen om welk gedrag het gaat. • Een werkplek zonder afleidende prikkels (bijv. apart of afgeschermd, werkmansoren, geen onnodige zaken op tafel). • Geen afleidende prikkels in taken (bijv. niet relevante illustraties of opdrachten verwijderen). • Gelegenheid bieden voor beweging tussendoor (bijv. door iets te laten uitdelen of pakken). Of wissel stil zitten af met een moment voor beweging, bijvoorbeeld het doen van een kort bewegingsspelletje. • Aanbieden SI-middelen ten behoeve van de Sensorische Integratie. Bijvoorbeeld een verzwaringsvestje, pols- of enkelgewichten, een kauwtouwtje of whisperfoon. De aangeboden middelen dienen aan te sluiten bij de integratieproblemen van de desbetreffende leerling. Laat de leerling zelf aangeven welk materiaal hij/zij prettig vindt. • Extra/verlengde/herhaalde instructie. • Grotere taken opdelen in kleine stappen. • Een stappenplan bieden voor het aanpakken van een taak. • Structuur bieden bij het doen van meerdere opdrachten achter elkaar, bijv. d.m.v. een geheugensteuntje of stappenplan. • Een overzichtelijk aantal (maximaal 5) concreet geformuleerde regels, visueel ondersteund. • Beloning (of straf) in het vooruitzicht stellen, bijv. d.m.v. een beloningssysteem. • Ongewenst gedrag negeren (bijvoorbeeld wanneer dit een manier is om aandacht te trekken of hulp te vragen). • Stimuleren om problemen tijdens het werken benoemen en hulp te vragen. • Op een juiste manier hulp vragen positief bekrachtigen bijvoorbeeld door middel van complimenten. • Helpen om een hulpvraag te formuleren.

Fase 3: Co-regulatie

De leerling heeft na instructie nog af en toe bijsturing van de leerkracht nodig om zijn taak te volbrengen. Hij is nog tijdelijk afgeleid door interne en externe prikkels, kan soms zijn reactie uitstellen of zijn aandacht terug op zijn taak richten. De leerling kan gedurende een hele taak op zijn plek te blijven zitten. Hij heeft beloning in het vooruitzicht nodig om een taak te doen.

Doel:

Na instructie kan een leerling zelfstandig zijn taak volbrengen. Hij wordt niet of nauwelijks afgeleid door prikkels, of kan zelfstandig zijn aandacht terug op zijn taak richten. Hij kan gedurende een langere tijd op zijn plek blijven zitten. De leerling is beginnend intrinsiek gemotiveerd.

Behoeften	Aanpak
- Hulp bij het zelf leren herkennen van afleidende prikkels. - Herinnering aan de regels.	- Benoemen dat de leerling is afgeleid en waardoor. - Aangeven wat een leerling kan doen om te zorgen dat hij zijn aandacht beter kan richten. - Laat de leerling gebruik maken van SI-middelen ten behoeve van de Sensorische Integratie. Bijvoorbeeld een verzwarringsvestje, pols- of enkelgewichten, een kauwtouwtje of whisperfoon. De aangeboden middelen dienen aan te sluiten bij de integratieproblemen van de desbetreffende leerling. Laat de leerling zelf aangeven welk materiaal hij/zij prettig vindt. - Een overzichtelijk aantal (maximaal 5) concreet geformuleerde regels, visueel ondersteund. - Stimuleren om zelf vragen te stellen bij onduidelijkheden.